№ 286 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

צוואַנציגסטער יאָהרגאַנג | 14 grudnia 1927 r. | מיטוואָך, ד׳ כסלו תרפ״ח | רעדאַקציע: אין ברמיר־אַלעיע 1, טעלעפאָן 16. אַדמיניסטראַציע: אין דזיעלנאַ 29, אין פּרעזידיאַרשקיע 47

מאַרשאַל פּילסודסקי אין וואַרשע.

המון פון טויזענדער מענשן מאַכט בעגייסטערטע אוואַציעס דעם מאַרשאַל.

וויצע־מיניסטער צאַר—הויפּט־וואַהל־קאָמיסאַר.

וואַרשע (טעלעפאָניש) די ידיעות וועגן צוריקקער פון מאַרשאַל פּילסודסקי קיין וואַרשע, האָבן אַרויסגערופן אַ געוואַלטיגן עמפּיריאָזם צווישן מיליאָנען דער אין דער געזעלשאַפט.

דער הויפּט־וואַהל, וואו דער מאַרשאַל האָט געדאַרפט אָנקומען מיט׳ן קאָמבאַזאָנצער צוג, אַז פון פאַרשאַם אַן געשען בעלעגט מיט אַ רויטע מאַנע מעגשען פון די פאַרשיעדענסטע קרייזען פון דער בעפעלקערונג, וועלכע אַז גע־אָרמען מיט די פאָרשיעדענסטע אויפשריפטן אויף פּלאַקאַרדן, דיפּלאָמאַטישן קאָרפּס מיט׳ן פּראָנאַזיזישן אַמבאַסאַדאָר לאַראָס פאַראַן.

פּונקטליך צו דער בעשטימטער שעה, אַ פאַר מינוט פאַר 8 אַז אָנגעקומען דער צוג. דער מאַרשאַל מיט זיינע בע־גלייטער זענען אַרויס פון וואַגאָן אַן פון מיטגעדער הערשער. האָט זיך געהערט דער בעגרוסונגס־אויפרוף: זאָל לעבן דער מאַרשאַל פּילסודסקי! עס האָט זיך אויך געהערט אַ שטים אויף פּראָנ־צויזיש: זאָל לעבן דער מאַרשאַל פון שלום!

דער מאַרשאַל האָט זיך הארצלעך בע־גרוסט מיט די געגערואַלן, דיפּלאָמאַטי־שן קאָרפּס און מיט די פאַרשיעדענע פון דער רעגירונג רוגאַל האָט ער זיך אַרומגעשטעלט און אַלמאַ און אַחוזמאַ־פאַרען און בעלעוועדער, וועלכע בע־גלייט אַלע׳ן גאַנצען וועג מיט בעגרוס־מערטע אויפרעגן.

וויצע־מיניסטער צאַר

געבעראַל־קאָמיסאַר צו די וואַהלען צום סיים.

וואַרשע (טעלעפאָניש) דער מלכה פון מאַרשאַל האָט געלעזען פאָרלעזונג אויפן דעקרעט מיט דער גאַסטאַנאַציע פון דעם וויצע־יאַסטיץ־מיניסטער צאַר אַלס הויפּט־וואַהל קאָמיסאַר. זיין פאַר מרשטער וועט זיין דער וויצע־פאַרזיצער דער פון הערסטע געריכט צעטקעוויטש. די 8 גרעסטע סיום־קלובן האָבן שוין אַרויסגעגעבן אַ פאַר מינוט פאַר 8 אַז אָנגעקומען דער צוג. דער מאַרשאַל מיט זיינע בע־גלייטער זענען אַרויס פון וואַגאָן אַן פון מיטגעדער הערשער דער פון הערסטע געריכט צעטקעוויטש. דער בעגרוסונגס־אויפרוף: זאָל לע־בען דער מאַרשאַל פּילסודסקי! עס האָט זיך אויך געהערט אַ שטים אויף פראַנ־צויזיש: זאָל לעבן דער מאַרשאַל פון שלום!

דער מאַרשאַל האָט זיך הארצלעך בע־גרוסט מיט די געגערואַלן, דיפּלאָמאַטי־שן קאָרפּס און מיט די פאַרשיעדענע פון דער רעגירונג רוגאַל האָט ער זיך אַרומגעשטעלט און אַלמאַ און אַחוזמאַ־פאַרען און בעלעוועדער, וועלכע בע־גלייט אַלע׳ן גאַנצען וועג מיט בעגרוס־מערטע אויפרעגן.

נעכטיגע בעראַטונג

אין צענטער. סוחרים־פעראיין וועגן די וואַהלען

האָט נישט געבראַכט צו קיין שום רעזולטאַט.

וואַרשע (טעלעפאָניש) געלעזען נאָטעס אין אַן צענטראַלען ירושלים־פעראיין פאַרגעסטרעקט אַ ברייט־שטאַנד וועגן די סיום־וואַהלען. אַז דער בעראַטונג זענען אַנוועזלעך גע־וואָרען אַלע ירושלים בירגערלעכע פאַר־מעגען און חורשאַפטלעכע אָרגאַניזאַ־ציעס. די ציאָנעסען זענען נישט געקע־מען. אַמעשאַר אַז נעמען די „אמרה״ פאַרשיעדענע פון די קלוב־ערלעכע און פון האַנדלס־ווערטער.

דער פאַרשיעדענער פון דער אַנדרע האָט ערקלערט, אַז ער אַז אַנגעשטאַנען אַן דעם הערשלעך.

די הויפּט־וואַהל־קאָמיסאַרן האָבן נאָך אַפּגעלעזען אַן אַנדערע, נאָר אַן יאַסטיץ־מיניסטער.

בלוטיגע קאַמפּען אין קאַנטאָן.

די אויסלענדישע מיסיעס, שפּיטאַלען און כינעזישע בענק שטעהען אין פלאַמען.

אין שטאָט איז פּראָקלאַמירט געוואָרען אַ סאָוויעט־רעגירונג.

חאַנקאָנג, 13. דעצעמבער (סס.) „יונייטעד פּרעס״ מעלדעט, אַז דאָס כי־נעזישע רעגירונגס־מיליטער האָט צוריק פערנומען אייניגע קוואַרטאַלען אין קאַנ־טאָן, וואָס זענען בעהערשט געוואָרען דורך די קאָמוניסטן. אין שטאָט קוטען פאָר אַנגאַיומהערליכע קאַמפּען.

לאָנדאָן, 13 דעצ. (אַטע) די לאַגע אין קאַנטאָן איז הויך דראָהענד. די בנינים פון דער פראַנצויזישער מיסיע, פון יאַפּאַנישען שפּיטאָל און די כינעזישע צענטראַל־באַנק שטעהן אין פלאַמען. בעוואַפנטע אָבטיילונגען פון קאָמוניסטישע אַרבייטער האָבן שוין פערנומען דעם מערב־טייל פון דער שטאָט. פיל כינעזישע פאַליביאַנטען זענען דער׳הרג׳עט געוואָרען. די שיף־בעוועגונג צווישען קאַנטאָן און האָנג־קאָנג האָט אויפגעהערט. קיין האָנג־קאָנג זענען אָנגעקומען אַ סך אַנטלאָפענע. די כינעזישע צייטונגען שטעלען פעסט, אַז אין אַנגלאַ־שטאָט פון דער רויטער אַרמעע אין כאַנקאָו געפינען זיך 4 סאָוויעטישע אָפיצירען.

לאָנדאָן, 13. דעצ. (אַטע) די קאָמוניסטישע רעגירונג און קאַנטאָן האָט אַרויסגעגעבען אַן׳אויפרוף צו דער בעפעלקערונג, אין וועלכען עס ווערט ערקלערט, אַז די גאַנצע ערד, בנינים און אַרבייטס־וואַרשטאַטען הערען אַנטאַיגענעס פון זייערע אייגענטימער און וועלען פון איצט אַן געהערען צו דער פולכה, ד. ה. צו די קאַנטאָנער סאָוויעט־פולכה.

די ליטווישע אָפּאָזיציע אַרבייט ווייל־טער געגען וואַלדעמאַראַס׳ן.

ווילנאַ, 13. דעצ. (סס. צוט „ל. ט.״) פון קאָווגע מעלדעט מען, אַז זיט צוויי טעג קומען דאָרט אַזוי אַרטאַגדלונגען צווישען די פיהרער פון דער אָפּאָזיציע. די דיסקוסיעס הערען געפיהרט אַרום דער שטעלונג פון דער אָפּאָזיציע צו וואַלדעמאַראַס׳עס רעגירונג. די אַלגעמיינע איז, אַז וואַלדעמאַראַס דאַרף איצט נאָך זיין מפלה אין גענף, אַראָבגעהן אין דימיסיע און אין מאַל וועט ער הערן נישט העלען אָבטרעטען, דאַרף איהם די פאַראייניגטע אָפּאָזיציע אויפגעבן דערצו. די אָפּאָזיציע זאָל אויך פאָדערן נייע וואַהלען צום סיים.

ווילנאַ, 13. דעצ. (סס. צום „ל. ט.״) פון דער פּוילישער גרענץ קומען אַן ידיעות, וועלכע בעשטעטיגען, אַז די סאָציאַל־דעמאָקראַטען פיהרען הייסער אַנ׳אינטענסיוו טעטיגקייט געגען וואַלדעמאַראַס׳ע רעגירונג. זיי האָבען אַרויס־לאָזט אויפרופען, אין וועלכע עס ווערט ערקלערט, אַז די גענעראַל־אַרבייטער בעראַטונגען אין דעצידירענדען קלאַס דער פאַשיסטישער רעגירונג אין ליטע.

סאַנאַטאָרעס גרייטען אויף צו אַ סענסאַציע.

וואַרשע, (טעלעפאָניש) אַלס ענטפער אויף דער געוואַלדיגער אַטאַקע, וועלכע ס׳האָבען געגעהויבען די אָנדעקעס אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן בריף פון דער קאָמוניסטישע נעטעליכע, גרייט צו דער „סאַנאַציע־לאַגער״ אַ געגען אָנגריף, דער געגען־אָנגריף וועט בעשטעהען אין דעם, וואָס בקרוב זאָל פערעפנטליכט ווערען אַ נייע ערקלערונג פון עפיסקאָפּאַט, אין וועלכער ס׳וועט געזאָגט ווערען, אַז דער אויפרוף האָט נישט געמוזט, צו שאַפען אַ פּלאַץ געגען דער רעגירונג, נאָר אַן אין גרונדען געווענדעט אויסשליעסליך געגען די קאָמוניסטען און געגען די אַלע, וועלכע זענען פונד פון דער קאָמוניסטישער קירכע. די דאָזיגע ערקלערונג, פערזיכערט דער „דזיען פאָלסקי״ וועט בקרוב פערעפנטליכט ווערען.

די וואַהל־קאַמפּאַניע ביי די קאָמוניסטען.

וואַרשע. (טעלעפאָניש) די פּוילישע קאָמוניסטישע פּאַרטיי האָט געשלאָסען פּרוטעסטירען אַגיטאַציע ליסטעס אין די גרעסטע צאָהל וואַהל־קרייזען. אין אַלע גינע קרייזען האָבען די קאָמוניסטען גדרשה צו פאַראַנטוואָרטען זיך מיט די פאַרשלאָגן, וועלכע שטעהען צו זיי געגען.

די ערשטע וואַהל־קרבנות.

אַ בלוטיגער וואַהל־מיטינג ביי די אוקראַאינער איז לעמבערג.

לעמבערג. (טעלעפאָניש) די היינע אוקראַיניש אָרגאַניזאַציע פון „טעליאַנסקי סערוז״ האָט געכאַפּן צוזאַמענגערופען אַ מיטינג בנוגע די קומענדיגע סיום־וואַהלען. אין זאַל וואו דער מיטינג האָט געזאָלט פאָרקומען, האָבען זיך פער־זאַמעלט אַרום 6 הונדערט פערזאָנען. צום מיטינג זענען אָנגעקומען בעוואַפנטע מיטגלידער פון דער „אונדאַ״, וועלכע האָבען פאָרכאַפּט דעם מיטינג. אַלס פאָרזי־צענדער איז אויסגעקליבען געוואָרען אַ מיטגליד פון דער „אונדאַ״ און דער פּוניסטער פון דער „אוקראַיניש רעגירונג״ אין וויען ד״ר פאַרישאַק האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט, בעת וועלכען ער האָט ערקלערט, אַז די „אונדאַ״ רעפּרעזענטירט אַלע אוקראַאינער אין פּוילען. די דאָזיגע ערקלערונג האָט אַרויס־גערופען אַ געוואַלדיגען שטורם. ס׳האָט תיכף זיך אָנגעהויבען צו שלאָגען מיט שטעקענס, בענקלעך און וואָס ס׳איז נאָר געקומען אונטער דער האַנד. דאָס גע־שלאָג האָט געדויערט צוערך אַ האַלבע שעה צייט. דערביי זענען 16 פערזאָן גע־וואָרען שווער פערוואונדעט. ס׳האָט אַרויסגערופען די „גיכע הילף״ און אויך פאָ־ליצע, וועלכע האָט אויפגעלעזט דעם מיטינג.

די מיטגלידער פון דער „אונדאַ״ האָבען דאַן געפּרובט צו פאָרמירען אַ דע־מאָנסטראַציע צו דער וויעוואָדזשאַ, וועלכע איז אָבער דורך דער רייטער־פּאָ־ליצע פונאַנדערגעטריבען געוואָרען.

בית הכנסת ציון אהל יעקב

הועד של בית הכנסת מודיע לכל החברים והמתפללים כי היום, כ׳ כסלו (14/12) יעבירו עצמות

יוסף אוריסאהן ז״ל

לארץ ישראל שהיה אחד מייסדי „אהל יעקב״ ונפטר בשם טוב ע״ו כסלו תרפ״ד לכו׳ חנו מבקשים את כל המתפללים והחברים לבא בשעה 12 בצהרים בדיוק לבית מעל״ח לחלק לו את הכבוד האחרון

הועד.

זאל פילהארמאניע
20 גאַרושאָווסקע 20

היינט מיטוואָך, 8,30 אין אָוונד

קומט פאַר די צוויטע און לעצטע מאָרלעזונג פון שריפטשטעלער

איליא ערענבורג

רעציטאַציעס פון אייגענע נאָך־ניט געדרוקטע ווערק.

ביליעטען צו באַקומען ביי דער מאַסע פון פילהאַרמאָניע.

אַכטונג!

דער צווייטער פאַרבער־פעראַנד פון לאָדז און אומגעגענד רופט אַלע פאַרבערט־בעזיצער צו רעגיסטרירען זיך וועגען

צוזכען־געזעץ

אין פעראַין פאַלנאַצנאַ 26. די פערוואַלטונג.

Dr. S. J. Szwajg
איז צוריקגעקעהרט
אין נעמט ווידער אַן זאַיואַרזקאַ 6, טעל. 35-01.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען.
ספּעציאַל: פאַר לונגען־, אַן האַרץ־קראַנקהייטען
בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג־זון.
נעמט אַן פון 3—5 נאָכ. 6288

Dr. med Z. Datyner
ספּעציאַליסט פאַר נירען־, בלאָז אַן אַן אוריו־קראַנקס
Piramowicza 11 (פריהער אַלגינסקע)
Tel. 48-95.
נעמט אַן פון 1 ביז 2 און 5—8 אָוונד.

Dr. med. Juljusz BAUM
פרויען־ און אַקושעריע־קראַנקהייטען
Cegielniana 53, tel. 63-85
נעמט אַן פון 3—5
אין קליניק אַנדראַזוואַ 10 פון 11½—12½.

אַ וואוינונג
פון 4 ביז 8 צימער מיט מעבעל אָדער אָהנע מעבעל אָדער אַן אינטערעסאַנט געגען גרויסע מיטע ווערט געזוכט. אָפּערטן אונטער „פאַבאַ״ אָבצוגעבען אין דער צייטונג. 5299

Dr. med. H. Leichter
סאַנסאַמאַנינער 9 רוג זשאַקדניע, טעל. 40-66
צאַהן־ביראָרן
פּעטע. פון ביראָרנישע קראַנקהייטען אין ז׳ שעזנקעס, נימענס דזשעגס לעפּ,צאַהן־פּלאָמבעס צוגן א.ו.וו.
נעמט אַן פון 1½—5 און הנמשך פון 9—11 פאַרם.

Dr. Wołkowyski
זאַכאַרניאַ 57 (צענטראַלניאַנאַ 69) טעל. 37-70
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט און וענעריש
קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
בעהאַנדלונג מיט קאַטאַרק־שטראַהלען
נעמט אַן פון 1—2 און 4—8. פרויען פון 4—5
ספּעציעל וואַרטע־צימער.

Dr. med. Ludwik Rapeport
P, Narutowicza 25 (דזיעלנאַ) Tel. 44-1
ספּעציאַליסט פאַר נירען־, בלאָז־
און האַרן־קראַנקהייטען
נעמט אַן פון 12—1 פאַרם. און פון 4—6 אָוונ.

Dr. Margulis
Cegielniana 12
אינערע און קינדער־קראַנקהייטען
נעמט אַן פון 3 ביז 5 נאָכ.
טעל. 59-30.

D. med. A. Mazur
ספּעציאַל־אַרצט פאַר אויערן, נאָז און האַלז־קראַנק.
ווי אויך שטים און שפּרעך־פעהלער
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
וולאָדאַרניאַ 65
(איינגאַנג אויך דורך פּיעטריק, 46) טעל. 66-01
נעמט אַן פון 12½—11½ און פון 3—5 נאָכ.

פראטעסט פון די אויסלענדישע באטשאפטער געגען די פאגראמען אין רומעניען.

א יודיש פערמעגען פון 20 מיליאן לעי האבען די רומענישע כוליגאנעס פערניכטעט און צוראבירט.

רבנים פראקלאמירען א תענית צבור אין זיבענבירגען.

רבנים פראקלאמירט א תענית צבור איז זיבענבירגען.

בוסארעסט, 13. דעצ. (טעלעגר. דורך יט"א) דער ראבינאט פון זיבענבורגען האט פראקלאמירט א תענית צבור אין דעם טאג, ווען מ'וועט פארמוטען די לוי' פון די געשענדע־טע און צוריסענע ספרי־תורות.

בוקארעסט, 13. דעצעמבער (טעל. דורך יט"א) נישט־קיקענדיג אויף דער אכחשה פון דער רומענישער רעגירונג עטלעכע מיט די צייטונג „רימינע אסא", אז אמניגע אויסלענדישע באטשאפטער האבען בעזוכט דאס אויסערן־מיניסטעריום און פראטעסטירט געגען די לעצטע פשו־דענטען־אנפאלען. בעת וועלכער ס'האבען געלישען אויך אויסלענדישע בירגער,

בוקארעסט, 13. דעצ. (טעלעגר. דורך יט"א) די יודישע און נישט־יודישע סוחרים אין סלויזענבורג האבען בעשלאסען צו האלטען פער־מאכט די געשעפטען 3 טעג אלס פראטעסט געגען די פאגראמען.

דער שאדען, וואס די יודישע סוחרים האבען געהאט בעת די לעצ־טע עמסצעטען בעטרעפען 0 מיליאן לעי. אויך איינינג קריסטליכע סוחרים האבען געליטען פון דיזן עמסצעטען.

פאגראמען זענען פארגעקומען אויך אין ארייה שטעטלעך פון זיבענ־בירגען.

בוקארעסט, 13. דעצעמבער (טעלעגר. דורך יט"א) די צייטונג „ארט גרול" איז מודיע, אז די סטודענטען, וואס זענען צוריק געפאהרען פון גראסווא־רדען, וואו ס'איז פארגעקומען זייער קאנגרעס, האבען אויף אלע סטאציעס זיך גע־לאזען מאסגתאפט אין די שטעטלעך און צוראבירט די יודישע קראמען. א מילי־טערישער ביסקוב, וועלכער האט געפראוווט מיטרען די סטודענטען איז געווארען אויסגעלאכט און אויסגעפיפען. די סטודענטען האבען אויך צושלאגען א פראנצויז, אנגעגריב, אז ער איז א יוד. זיין פרוי, וועלכע איז געווען דערביי אנוועזענד, האט וויינ'חלש'ט.

לאטווישע רעגירונג איז דעמיסיע.

ריגא, 13. דעצ. (אטע) די לאטווישע רעגירונג האט זיך אפגעגעבען אין דעמיסיע. דער פרעזידענט האט די דעמיסיע אנגענומען. בעוואוינען צו דער דע־מיסיע האט דער פאקט, וואס אויף דער הייגטיגער זיצונג פון לאטווישען פארלאמענט זענען געווארען צו אפשטימונג דער פארשלאג וועגען אונצוזרוי צו דער רעגירונג.

ערשטע 5 טויזענד דאלאר געשאפען

פאר'ן דוד פרישמאן פאנד איז אמעריקא.

ניו־יארק (יט"א) ליים דער אינזיאמונו פון מארים אינזשמאן, האט זיך אין ניו־יארק געגרינדעט א פאנדטעט צו שאפען די ווערק פון דוד פרישמאן. אין פאנדטעט זענען ארין: מארים אינזש־מאן, ר. פרעגין, פ. ווערנוק, משה בוס־לוק, ד"ר א. נאזאפיר, י. פרישמאן, מעטיר, מיכמין ווגמאר, מארים ווינ־פערג און יומף פראנקרעש. צווישען די רעלע מיטגלידער און פאנדטעט אין גלייך נעשאפען געווארען די ערשטע 5000 דאלאר.

א ניי געבוירען קינד אויפגעהאנגען אויף א קשאק.

פעטראזאוו (טעלעגראפיש) נעש־מען האבען די פאנאלזאציע • ארפי־מער דא געטרעפן א שרעקליך פער־ברעכען. אויף א קשאק געפונען טרעג פון מיך האט געהאנגען מיט א פינטל א זיי־געבוירען קינד פון וויבליכען גע־שלעכט.

דער קאמף העברעאיש־יודיש וועט ענדליך אויפהערען.

גרויסע בעראטונג פון ציוניסטען און נאציאנאלע עסנים וועגען גרינדען שולען מיט יודיש אלס לערן־שפראך.

וואר שא. (טעלעגראפיש פון אונזער קאָרעספאנדענט) נעכטען נאכמיטאג איז אין דער וואוינונג פון בעוואוסטען יו־דישען עסקן נחמיה מינקעלשטין פאר־געקומען א גרויסע בעראטונג וועגען גרינדען פאלקס־שולען מיט יודיש אלס לערן־שפראך און מיט א גרויסער מאס יודאיסטישע לעדיים.

אין דער בעראטונג האבען זיך בע־סטליגט עטליכע צוזאגציג פארזאן פון די נאציאנאלע און ציוניסטישע קרייזען אין וואר שא. מיט רעדעס זענען ארויס־געטרעטען, ד"ר שיפער, ד"ר גשטליב, נחמיה מינקעלשטיין און א גאנצע רייה אנדערע אנגעזעהענע נאציאנאל־יודישע עסקנים.

ס'רוב רעדנער האבען זיך זעהר שארף ארויסגעזאגט געגען די „ארבות־שולען, עס האבען זיך זעהר געוועהרט שטימען צו פערבינדען זיך מיט דער צענטראלער שול־אָרגאניזאציע, נאר צוליב דעם, וואס פיל פערטרעטער האבען ערקלערט, אז וועגען דעם ענין דארפען זיי זיך נאך פריהער דורכרעדען מיט זייערע מאנ־דאט־געבער, איז די פראגע נישט בע־שטעלט געווארען צו דער אפשטימונג. צום סוף פון די דיסקוסיעס איז אויס־געווהלט געווארען א קאמיטעט פון 11 פערזאנען.

פוילישער האנדעלס־אטאשע אין א"י ד"ר הויזנער היים לארד פלומער.

ירושלים, 13. דעצעמבער (טעל. דורך יט"א) לארד פלומער האט אויפ־געגוסען אויף אנ'אוידיענג דעם פוילי־שען האנדעלס־אטאשע אין ארץ־ישראל ד"ר בערנהארד הויזנער. ד"ר הויזנער איז פארגעשטעלט געווארען פאר'ן נציב חעליון דורכ'ן פוילישען גענעראל־קאנ־סול ד"ר ובישעווסקי. דער נציב העליון האט אפגעהאלטען מיט ד"ר הויזנער א לענגערע קונספערענץ, בעת וועלכער עס זענען ארומגערעדט געווארען פערשידע־נע אקטועלע ענינים, וואס האבען א שייכות צו די האנדעלס־בעציהונגען צווי־שען פוילען און א"י.

ענטשולדיגונג געגען ה' ש. ראזענמוטער

דערמיט ציהען מיר צוריק די אויפארערונג צו איבערלאזען די האנדעלס־בעציהונג מיט ה' ש. ראזענמוטער, וועלכע איז פערעפנטליכט געווארען צוליב א בעדויערנסווערשער מיסברשטענדניש. גלייכצייטיג בעטען מיר בין ה' ראזענמוטער אנ'ענטשולדיגונג.

די פערוואלטונג
פון שטעפער־מייסטער־פעראיין
אין לאדז.

לאדז גרייט זיך צו די סיים־וואהלען.

היינט טרעט מען צו צונויפצושטעלען די וועהלער־רשימות.

(מ) דעם 13. ד. ח. האט דער מא־גיסטראט אנגעשטעלט א פערסאנאל פון 400 פערזאנען. 5 נאכמיטאג האבען די צוויי גרופען „פשארצוגיקעס" בע־קומען שריפטליכע אנטסריקיעס, וויי צוויי די מאטעריאלען דארפען צוגיל־געשטעלט ווערען הייד די שרייבערס. אויף ישרע 10 שרייבער פאלט אויס 1 פשארזאנונג. דער פערסאנאל פון וואהל־רעגיסטראט וועט בעשעפטיגט זיין אין צוויי שיכטען פון 9 ביז 9 שעה.

פון היינט אן ווערען צוגעגעשטעלט ווערען די וועהלער־רשימות און די נעמען לאפאלען פון די פאלקס־שולען אויף נאזוו־מארישינסקע 2 און דזאנ'ראזא 34. אין דער פריה ווערען צוגעפיקס־ירט ווערען די וועהלער־רשימות צום סוף אין נאכט. צום סוף. די דאזיגע פלאט־מארם איז בפירוש געווענדעט, אין מיט דער גרעסטער שארף, געגען די נאציע־נאלע מינדערהייטען אין קלאר.

ווער האט נעכטען געוואונען אויף דער לאטעריע?

ערשטער טאג פון 2. קלאס.

60.000 ז. — נומ. 115496.
5.000 ז. — נומ. 79816.
2.000 ז. — נומ. 79947 108328.
1.000 ז. — 89024.
500 ז. — נומ. 94605 112799.
300 ז. — נומ. 14556 94652.
56062 42459.

האנדעלס־אפערע פון א פאביאניצער סוחר.

(§) נעכטען האט די פאליציי בעקו־מען א מעלדונג וועגען א האנדעלס־אפערע אין פאביאניץ. דער סוחר אהרן מינקעלשטיין, וואס האט געהאט גרויס קרעדיט בי פערשידענע פירמעס האט לעצטענס געגומען א סך סחורות אויף בארג און מיט די סחורות ענטק־מען. די פאליציי זוכט דעם פויגעל.

אויפרייס אין דער שטעטישער פאגאטאוויע.

(§) געלטען 3 נאכט. אום פארעש־טען אנ'אויפרייס און לאפאל פון דער שטעטנישער פאבאטאוויע. ס'האט אויפ־גערוטען א דונגאמיט • גולו בעת דער פאגוטאר א. משעשלאפ האט געהויצט דעם אויוועז. מיט דעם האזוגען דונא־מיט רייסט מען אויף אין די לויחלען־גרובען די גרויסע פלאשען קויהלען ער אין, ווייזט אויס, פערוואנדעלט געווארען מיט די קויהלען. דער פאגוטאר משע־שלאפ אין פערוואנדעלט געווארען. מען האט אויהם ערטוילט הילף אויפ'ן ארט. א פייערלעשער אפטוילונג אנזארויסגע־ראפען געווארען, פרי צו פערהיטען פון א שרפה.

עקספלאדירט בענזין אוז פעראור־זאכט א שרפה איז א פאבריק.

(§) געלטען מיטאג האט אין דער פירמע „טראיקאנט" אויף פעטריסא־ווער 104 עקספלאדירט דער בענזין פון א כאשין. אין ס'אנ' געטשטאנען א איר־פה. די ארבייטער ב. חאבקע אין גלא־ווער, סאליל זענען פערוואנדעלט גע־ווארען פון דער פלאמע. די ארבייטער אין, אין צי שרוואנדען, אין זיין הענטמיגער רעציטאציע־אוונד אין „פילהארמאניע", וועט דער פעלטמעער רוסישער שרייבער אויליא ערענבורג אויפטרעטען צום צווייטן מאל אין לעמבערג אין לאדזער פון הארמאניע מיט רעציטאציעס פון זיינע ווערק, נאר־נישט נעדרוקטע ווערק.

נאר ערענבורג'ס נרויסען ערפאלג מיט זיין געלטיגען רעפעראט אין „פון מזרחי".

(:) זאנטאג צוויי זעגען אין לא־קאל פון „מזרחי" פארגעקומען די וואה־לען צו דער 5. לאנדס־קאנפערענץ פון „מזרחי" אין ווארשא ראסט. ה'ביא־לער, עפענונג די פערזאמלונג, האט נעגעבען דאס ווארט דעם ה' השלטאן, וועלכער האט פרעפערירט וועגען דער וויכטיגקייט פון דער קאנפערענץ. שם הצבען נאך נעשרעט פאלק, אסם, דאב־ושינסקי, קארעץ א. א.

אלס רעזולטאטען זענען געווהלט גע־ווארען די ה"ה השלטאן, ביאלער, אסם אבושינסקי, האלבערג און ל. זול־מערשטיין פון „צעירי מזרחי" — דעם בנטסקי, פוקס און פילעק.

• • •

זאנטאג, ל"ד כסלו סיטט פאר אין לאפאל פון „מזרחי" (קילונסקי 44) א

פון „מזרחי"

(:) זאנטאג צוויי זעגען אין לא־קאל פון „מזרחי" פארגעקומען די וואה־לען צו דער 5. לאנדס־קאנפערענץ פון „מזרחי" אין ווארשא ראסט. ה'ביא־לער, עפענונג די פערזאמלונג, האט נעגעבען דאס ווארט דעם ה' השלטאן, וועלכער האט פרעפערירט וועגען דער וויכטיגקייט פון דער קאנפערענץ. שם הצבען נאך נעשרעט פאלק, אסם, דאב־ושינסקי, קארעץ א. א.

אלס רעזולטאטען זענען געווהלט גע־ווארען די ה"ה השלטאן, ביאלער, אסם אבושינסקי, האלבערג און ל. זול־מערשטיין פון „צעירי מזרחי" — דעם בנטסקי, פוקס און פילעק.

• • •

זאנטאג, ל"ד כסלו סיטט פאר אין לאפאל פון „מזרחי" (קילונסקי 44) א

אויף אהנזאמלען איין צום פערלויף מוז מען האבען אנ'ערלויבניש.

(מ) די נעזונדהייטס־אפטיילונג בייט מאגיסטראט דערמאנט די אלע, וואס לעבען אינעם אויעס אין פאר'ן שפע־מערן פערטויל, אז דערצו דארף מען האבען א צוגעגיב פון מלאכ'שען אונ־טערשיעדע צו פארשען לעבענסמיטעל. גלייכצייטיג ווערט דערמאנט, אז אין פון אפטעל סטאוויס מען בעגיעט וויי דען מאר צו מעלנישע צוויקען. פאר'ן פערקויפען ברודג אין, ווייל מען מוז שטרעבען ווערען געריכטלוך.

אויפגעהאנגען אין דער שטעטישער פאבריק.

(§) נעלטען 3 נאכט. אום פארעש־טען אנ'אויפרייס און לאפאל פון דער שטעטנישער פאבאטאוויע. ס'האט אויפ־גערוטען א דונגאמיט • גולו בעת דער פאבאטאר א. משעשלאפ האט געהויצט דעם אויוועז. מיט דעם האזוגען דונא־מיט רייסט מען אויף אין די לויחלען־גרובען די גרויסע פלאשען קויהלען ער

יודישע נייעס דורכ'ן ראדיא.

ניו־יארק (פב.) ווי בעוואוסט ווערען דורך די אפעריקאנער ראדיא־סטאציעס איבערגעגעבען פאר די ראדיא־אבאנאמענטען אויך יודישע קאנצערטען, וועלכע־ווערען בעצייכענט אין „יודישע שעה". אין דער דאזיגער „יודישער שעה" ווערען געגעבען תפלות, יודישע נגונים און יודישער הומאר. לעצטענס איז אויך אונגעקומען א גייער טייל „יודישע גיטע" פון דער גאנצער וועלט.

יודישע נייעס דורכ'ן ראדיא.

ניו־יארק (פב.) ווי בעוואוסט ווערען דורך די אפעריקאנער ראדיא־סטאציעס איבערגעגעבען פאר די ראדיא־אבאנאמענטען אויך יודישע קאנצערטען, וועלכע־ווערען בעצייכענט אין „יודישע שעה". אין דער דאזיגער „יודישער שעה" ווערען געגעבען תפלות, יודישע נגונים און יודישער הומאר. לעצטענס איז אויך אונגעקומען א גייער טייל „יודישע גיטע" פון דער גאנצער וועלט.

דער ענדעקישער מאניפעסט.

נייער טריט צו שאפען אנ'איינהייטליכען קאטוליש־נאציאנאלען בלאק.

די אקציע צו שאפען אנ'איינהייטליכען קאטוליש־נאציאנאלען בלאק, צו וועלכען ס'האבען גערופען די קאטוליש־לישע גטס־ליכע אין זייער בריף צו דער פוילישער געפעלקערונג, נעהט ווייטער. די ענדע־קע שרעבען צו שאפען אזא בלאק פאר ידען פרייז. נעכטען זענען זיי ארויס מיט א גנער בעמבע: אין „דזא גרעשע" איז אפגעדרוקט געווארען א לאנגער אויפרוף פון כלוברש'ט „אונפארטייאישע אליטקען, וועלכע רופען צו שאפען אנ'איינהייטליכען קאטוליש־לישען בלאק. די אחברים פון דאזיגען אויפרוף, און איהר זעפיגע דארט פרעסעסארען, זשורנאליס־טען, פויערים, האנדווערקער, סוחרים און אזא איהר וויל, ערקלערען, אז זיי שטעלען זיך אויפ'ן יסוד פונם בריף פון צפיסקאפאט און פאדערן אויף אלע פא־ליאקען, וועמען ס'איז טייער די קירכע און דער פוילישער נאציאנאליזם, צו אויינגען אלע פארשטען אפצוריקען אויפ'ן צווייטען אלען זייערע פארטייאישע אם־ביציעס און זיך פעראייניגען אין א בלאק. אלס פלאטפארם פאר דעם געאייניגטען פראיעקט ווערען ארויסגערוקט אלגעמיינע גרונד־יסורות.

1. ענדערען די וואהל־ארדינאציע. דער־בי מאכט מען דעם אנשטעל, אז מ'טייטע דערבי נישט צו טריילעגירען א געווי־סען טייל בירגער אויפ'ן חשבון פון אנ־דערע, נאר כדי צו פערזיכערען דאס לאנד מיט א פארשטעהערשאפט פון פא־ליטיש רייפע מענשען, וועלכע זאלען זיין גלייכצייטיג אדורכגענומען מיט א געפיהל פון פליכט און פערנאנטווארטליכקייט פאר'ן פאלק און פאר דער פלוכט. (וואס די דאזיגע „אונפארטייאישע" פערשטעהען אונטער דעם „פאליטישע רייפע" און „פערנאנטווארטליכע בירגער" איז זיך לייכט אנצושטויסען).

2. גלייכערעכטיגונג פון סטם און סטאט.

3. די פליכט זאל טראגען אנ'אויסגע־שפראכען קאטוליש־נאציאנאל פוילישען כארעקטער.

4. די ארמע טאר זיך נישט געפינען אונטער קיין שום פאליטישע השפעות, (א רמז אויף פילסודסקי).

5. אפהיטען דאס פריוואט־אייגענטום.

6. געבען די בעאמטע א מעגליכקייט צו בעפרידיגען זייערע בערעכטיגונגען אין די גרעניצען, וואס ס'וועט עס ערלויבען די ענטוויקלונג פון לאנד.

אט א די פונקטען, וועלכע בילדען פאקטיש דעם גאנצען נראגראם פון די ענדעקעס, און אונטער וועלכען יעדער ענדעק וועט זיך אונטערשרייבען מיט בטרעך חענד, זאלען עס זיין די יסודות צו דער פראייניגונג פון אלע רעכטע פוילישע פארטייען. אז די דאזיגע פלאט־פארם איז בפירוש געווענדעט, און מיט דער גרעסטער שארף, געגען די נאציע־נאלע מינדערהייטען איז קלאר.

ווערטשאפט־נייעס

ווארשא, דאנערשטאג, דעם 13־טען דעצעמבער

גרויסע פאפילערע פארשטעלונג
פון 1 ביז 2,50
די מאמע דער וועלט
מעלאדראמע אין 4 אקטען מיט געזאנג אין מענץ פון זאלאשארעווסקי
הויפטראל מרים־אנא יאקובאוויטש.

ס'נעמט אנטייל: פר' זעווקינא, בעזמאן, מאכאראזוסקא, פעדערמאן, ה"ה: בירנבוים, אריעל, איזענבערג, באלבירסקי, האמבארגער, מאכאראזוסקי, פאליאנסקי, צוויליך.
וועשעלעס־פיהרונג: בעזמאן. כינע־לעטער: מאכאראזוסקי.
מוזיקאלישע לעטונג: ל. זעלמאן. בילעטען אין קאסע פון פ'להארמאניע.

כטונג פאביאניץ היינט מיט'וואך, ווערט געשפילט אין מעאטער „לונא"
זייער חופה־נאכט
מיט אנא יאקובאוויטש אין די הויפט־ראלע.

זאל פילהארמאניע נאר־מאיוויטש — 20. —
נאסטראלעו פון די בעליבטע אמעריקאנער געסט
אנא און היימאן יאקובאוויטש
מארגען דאנערשטאג, דעם 15־טען דעצעמבער 0 אוועגד
גרויסע פאפילערע פארשטעלונג
פון 1 ביז 2,50
די מאמע דער פון וועלט
מעלאדראמע אין 4 אקטען מיט געזאנג אין מענץ פון זאלאשארעווסקי
הויפטראל מרים־אנא יאקובאוויטש.
ס'נעמט אנטייל: פר' זעווקינא, בעזמאן, מאכאראזוסקא, פעדערמאן, ה"ה: בירנבוים, אריעל, איזענבערג, באלבירסקי, האמבארגער, מאכאראזוסקי, פאליאנסקי, צוויליך.
וועשעלעס־פיהרונג: בעזמאן. כינע־לעטער: מאכאראזוסקי.
מוזיקאלישע לעטונג: ל. זעלמאן. בילעטען אין קאסע פון פ'להארמאניע.

לאדזער טאגעבלאט

דער דעמאקראטישער געמס-אונד פון 6 ביז 7 אין פרעה.
גיטש בעשטאלט מאנוסקריפטען הערען גישטאריקנעשיקט.

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. pocht. 16 :אדרעס
טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

...אס טעון מיר?

...אז מיר האבען גישט קיין הויז, אז מיר וויסען גישט, וואוהין מיר געהען, ...ן מיר געזוכן. איצט שטעלט זיך די פראגע: וואס טון מיר? אין לעבען קומט ...מער, אז מען הייסט גישט וואוהין מען געהט און פונדעסטוועגען געהט מען, ...ייסט גישט, וואס מען האט צו טון, און פונדעסטוועגען טוט מען און אמת ...מען דוקא דאס, וואס דארף געטון ווערען. אין דעם פאל, הייסט עס, אז דער ...ער אינטשינקט פערשרעט דעם ארט פון שוואכען שכל, אז די אינטואיציע, ...מט דעם פלאץ פון רעכענדען און וואגענדען שכל. דאס גילט פאר'ן יחיד, ...גילט נאך מעהר פאר'ן כלל. עס פרעגט זיך דארום, וואס טון מיר, ד. ה. די ...אויס אונזערע פראקטישע מעשיות און אין דעם פרט שטעכט מיר, איז צו ...רקען א גרויסער פארשריט, א ענדערונג צום גוטען.

מיר האבען געזעהן, אז די אסימילאציע איז געשטארבען, ...יל עקעמס קינער גישט געגען איהר. אדרבא, מען הייבט אן מיט איהר ...צו זען, די וויל מען האלט העלען אויף איהר רחמנות האבען און מאכען ...עסען איהר זינד. דער בעקאנטער עישלז „משומדים און ערב משומדים", מיט ...ען די פרעסע פלעגט זיך בעצוצען, איז הייבט ארויס פון דער מאדע. עס איז ...קיין צופאל, וואס אפילו די עקסטרעמע ריכטונגען, פון רעכטס, סיי פון ...ס, האבען אנגעשטעלט די קאמפאניע געגען זיי. מיט קיין מעגלעכקייט ...עמס מען זיך הייבט גישט. די מחלוקת ארום נאציאנאל-פאליטישע פראגראמען ...אויפגעהערט, קיינער וויל קוקעם מעהר גישט איבערצייגען, מען פאדערט ...פראקטישע מעשים.

ווי הייב מיר זעגען אועך פון יענע צייטען פון ויכוחים און דיסקוסיעס ...ער אנטקראפטע טעמעס, איז געווג זיך צוצוהערען, וי מען רעדט, למשל, אי ...ין אדער ניו-יארק אויף א מיטינג, אדער באנקעט פון „קרן-היסוד". גישטע ...נאציאנאל-פאליטישע ארגומענטען, גישטע קיין חקירות פון בעהייזען. דאס ...געהערט אין אלטען ארכיו. הייבט רעדט מען פראקטיש, מענשליך, יודיש. ...זעגט יודען און דארפט שטיצען א יודישע אינשערענעמונג מיט וואס איהר ...יודען און אויף הייבל איהר זעגט יודען, דאס געהט אונז גישט אן, — דאס ...דער איבהאלט פון די רעדעס, וואס ווערען דארט בעהאלטען. מען בעמיהט זיך ...ערגעטען, וואס עס שייכט אב און מען הייבט ארויס דאס, וואס פעראייניגט. ...אפעלירט צום „פינעלע יוד" און פון פערקוקט, וואס עס פעהלט דער גאנ...ברייטער קרייז.

דאס זעלבע פערקט זיך אויך אין צווייטען לאגער, אין סאציאליסטישען. ...דארט וויל מען פערגעסען די נאציאנאלע און פאליטישע חלוקי-דעות און ...הייבט אן צו זוכען איין פונקט, דעם סאציאלען, וועלכער קען זיין געגוג, ...צו געהערען צו דעם לאגער. די צייט פון אידעען איז אויעך, הייבט איז א ...זון מעשים. אידעען צושטערען — מעשים פעראייניגען, דאס איז דער לאזונג ...אונזער צייט און דערפאר שאפען זיך הייבט גישט קיין פארטייען, גאר גאנ...ז אפטען.

אויך אויף דער יודישער גאס איז צו בעמערקען דאס שניי. עס האט זיך ...אפען א „טאז", א געזעלשאפט אבזוחישען דאס געזונד פון מאלק, עס האט זיך ...אפען א געזעלשאפט „ארט" צו הישען און בעפעסטיגען די יודישע מלאכה, עס ...ט זיך א געזעלשאפט „אור", צו עגטוויקלען ערד-ארבייט בי יודען, דאס זענען ...פראקטישע אונטערנעהמונגען, וואס האבען מיט קיין פראגראמען, פלאטפארמעס ...דיסקוסיעס גאר גישט צו טון. עס זענען אונטערנעהמונגען, וואס יעדער יוד, ...ער מענש אפילו קען מיט זיי סימפאטיזירען.

נאטירליך שטעקט הינטער די אונטערנעהמונגען א געוויסע אידעאלאגיע; עס ...דאך א אידעע, פון וועלכער זיי שפיזען זיך און מיט איהר כח לעבען זיי, ...ער די אידעע, וואס איז אין עצם דער אלטער ובחרתה לחיים, ליגט בעהאלטען ...הינטערגרונד, זי דארף זיך גישט בעהייזען אויף דער אויבערפלאך, וויל מען ...אויסקומען אהן איהר. צו דער פראקטישער ארבייט איז זי גישט נויטיג, שטאנ...וועלען נעהמען קומען די היסטאריקער און שטאטיסטיקער און וועלען בעוויזען ...ליטיג און אונפארמידליך דאס איז געווען. פריהער זענען געווען די מעשים ...נאכהער קומט די סטאריע, וואס בעגלייטיגט און דערקלערט די מעשים.

אז דאס זענען די מעשים, וואס מיר טון, און פון זיי לערנען מיר און דער...ען די גרויסע שנוים, וואס זענען פארגעקומען אויף דער יודישער גאס, דעם ...סען אידעאלאגישען איבערבריך אין אונזער פסיכיק. די צייט פון מעאריעע איז ...ק, איצט איז א צייט פון מעשים און לאמיר די מעשים שון בשליחות און לע...די חקירות אויף שפעטער.

ש. י. סטופניצקי.

אלגעמיינער בילדונגס-צוואנג איז ארץ-ישראל

דאס ארויסגערופען אנ'אונצוערידענהייט אין די יודישע און אין די קאמוניסטישע סרייזען.

...אנדאן (יט"א) דער בעגער פון ...ם פון געזעץ וועגען אלגעמיינעם ...דגנס-צוואנג אין ארץ ישראל, וואס ...ם זיי בשעתו ארויסגערופען אנ'אונ...לערהויט און אלץ שלעכטער פון דער ...ישער בעפעלקערונג אין ארץ-ישראל ...ם איך ארויסגערופען א מיטל בע...געגויש און די קאמוניסטישע קרייזען. ...לאנדאנער צייטונג „קאמאנלי...מוזיס" שריבט, דאס די מחברים פון ...דעם דאזיגען פראיעקט האבען מעגליך ...גישט געהאט קיין פעינדליכע כונות ...בנגע די קאמוניסטישע שאלען און חנ...ליגען לאנדאבער דער אין דער פראי...עקט וועגען אלגעמיינעם בולדונגס...צוואנג גישט צוגעפאסט צו די אומ...מיגע בעדינגונגען פון לאנד.

...ר פינפטע קאנפערענץ פון יודישען ...אציאליסט.-פערבאנד אין אמעריקא

...ניו-יארק (יט"א) אין ניו-יארק ...אבגעהאלטען געווארען די 5-טע ...קאנפערענץ פון יודישע-סאציאליסטישען ...פערבאנד אין אמעריקא. צו דער קאנ...פערענץ זענען געקומען 61 רעלעגאטען ...פון האפען פערטרעטען 35 אפטיי...לונגען. הויז דעם זענען אנוועזענד גע...ווען פערטרעטער פון די פארשיידענע ...יישע געווערקשאפטען, סאציאליסטישע ...מיטעל פון ארבייטער-רינג און אנ...דערע.

דאס הויפט-פראגע, מיט וועלכען די ...קאנפערענץ האט זיך בעשעפטיגט, איז ...געווען דער פראבלעם פון דער איצט...גער לאגע פון דער יודישער ארבייטער...בעוועגונג, און דער שרעקליכער קריזיס, ...וואס די אמעריקאנישע קאפיטאליסטן דורכ...געמאכט און משך פון די לעצטע צוויי ...יאהר.

יודישע נייעס.

פוילישער באטשאפטער בע...זוכט דעם „וויסט-טעאטער" אין בוקארעשט.

בוקארעשט (יט"א) דער הויפ...שטאדטישער ראבבינער פון בוקא...רעשט, ד"ר מאקס אלבעק, אונ...ד"ר חיים וויצמאן, וועלכע ...האבען בעגעגענט די פארשטעלונג פון ...דו „וועלף".

„ארט" אין לאנדאן וועט דעמ...די הוצאות פון 120 קינדער, וואס בעזוכען אין פוילען די סומען פון „ארט".

לאנדאן (יט"א) לויט דער אונ...ציאטיו פון יידישען נאציאנאל-פאנ...דאס זיך רא געפונדען א גנער פאמ...מעס פון דער געזעלשאפט „ארט" פארן ...עפון-מזל פון לאנדאן. אלס פרעזעס פון ...דעם פאמיטעט איז אויסגעוועהלט גע...וואָרען ה' ד. לוטאוויץ אז אלס שטע...ראטאר ה' א. פעלסאט.

דעם פערנאנגענעם שבת-צוגאלסט ...אונ אפגעהאלטען געווארען א מיטינג ...אויף וועלכען ד"ר הענרי מאנטאג...ווין, דער פארזיצער פון „ארט" און ...אנדערע האט אנגעגעבען זייגע ...אינדרוקען פון דער רייזע אמעהר פאר...וויטש-רוסלאנד און פוילען.

געמעלדט און אלס די שווערע לאגע ...פון די יידישע האנדווערקער און פוי...לען אויף דעם נעגעם געלעגען, ...וואס דער נעגער לאנדאנער „ארט" פאר...מעגט פעשלאסען אלס ערשטע לויס...מיטעל אויפצוגעבען די פינאנציעלע ...מאסען פון ערגעצוגעבען 120 קינדער און ...די אונטער-קורסען פון „ארט", וואס ...דעם בעטרעפען ארום 250 פאנט יעהר...לוך.

ריינהארדט און זיין כשוף

פון ד"ר א. מאראלניק.

פונקט אין צווייטע יאהר גאלאנאבאר ...א בשיף-מאלער. זיי לאנג נאך? פונקט ...אין צווייטע יאהר פון זיינע מאנעס רוב ...חארדט האט אנטדעקט זיין גרויסער ...מעגע קאריערע אין דעם בערלינער „פל...גשם טעאטער" — א קאריערע פון וואנ...דערבארע עפעקטען, פון גלאנץ, פון מע...אשר-בעגייסטערונג. אין אלץ נאך?

אדער אפשר שוין גישט מעהר?

ליוויס גוט פארזאגט דאס אין, אפשר ...טאן וויזט אויס. אז אמעריקא אין גע...וואָרען א מין שטיינער ארבייטער ...נעוו-לאנדאנער אין. מען ווערט אלס ...אין אזוראנא און מען קומט זיך יונג ...מאלען און אמעריקא, אזוי ווי מען ...פארדינט קיין מעריקאנער ווערען דורכ...געמאלט און משך פון די לעצטע צוויי ...יאהר.

דאס הויפט-פראגע, מיט וועלכען די ...קאנערענץ האט זיך בעשעפטיגט, איז ...געווען דער פרובלעם פון דער אויצ...גער לאגע פון דער יודישער ארבייטער...בעוועגונג, און דער שרעקליכער קריזיס, ...וואס די אמעריקאנישע קאפיטאליסטן דורכ...געמאכט.

...ווייל דאס לעבען דערהט זיך אין א ...ראנ און כוכם צירוף, צו'ם מיט א ...פערסעל יאהרהונדערט פרוכטבאר איז דאס ...הארץ געווען דער בעגייסטערונג פון דער ...בוהנע. ווייל ער איז געם מען — א שו...עם לער, א מעגש מיט א פריישן, פאר...בעגייסטערונג שטאנדען, פאלגר אין בעוועג...נגס-הארשטונגען אויף צו דעם דייטשען, ...יי דעם אנדרעאנאשען פעאטער. בע...כוכען צו א מעאטער פון פויס-שרעכט, ...פון מעאריעס — א מעאטער, וואס אנ...געווען בכעמעס א פרובעגע, אדער אנ'אנ...גמוטערזעמען — און אוהם גערופען אים ...לעבען.

...ראהם, שלעכטער, זיי פחדער, רו...לעהרער פון דער דייטשער בוהנע, זענען ...געווען שרעקעשטשלעכ. גוט קיין קנאם...מלע, גאר קריטיקער; גישט קיין אויס...נעגישען, גאר מוח-מעגשען; אין גע...מען פאל — אויער-מעגשען. פאר זיי ...האט מעאטער בערוהט — „ר ברעטער, ...וואס זעגען דו וועלט"; א שפיגעל פון ...דער גענוטשעפט, א מוסטער פון דער ...מלאכה א.א.ו. אויסען-מעאטער, הע...בעל-מעאטער, פראבלעמען, נערעגען, ...אומרעאלט.

אין נעם מען דער אטמאר רוזנהארדט ...מיט א געגיאלען אויג פאר פארבען אנ...אויג פון א מאלער, פון א גרויסען דע...קאראטאר — איך וואלט געזאגט, אנ...אויג פון א רובעגס, אדער א מוציאן — ...אין דאס אריינגעשוואדען אין דער מע...טער-וועלט א לאזונג: מעאטער און גע...שאפען צו זעהען; דאס אויג אין דער ...הויפ-פאקאטאר, אין דערפאר אין דאס ...מאלערישע דער עיקר. א ווייטער האט ...ער געזאגט: מעאטער אין א שפיל, כשג ...שען שפילען, אין דאס הייסט: יעדע בע...

(ענדע - זיעה. ...)

...ראציעס" אין „פערשטערונגען" שטאנען ...מעטענס פון בראזיליאנו גוטא.

די איצטיגע רעגירונג פון די רומענישע ...ליבעראלען איז זעהר נישט פאפולער ...אין לאנד. עס איז א בעזאנדערער מאקס, ...אז די בראזיליאנו-וואהלען זענען אנגעפיהרט ...געווארען אויף אזא אופן אז מאכען אומ...מעגליך פאר די וועהלער אויסצודריקען ...זייער אויסוואהל אויף א פרייען אופן. ...אין די מעשונגען פון דער אפאזיציע ...זענען די וועהלער אנגעשטיפען געווארען ...פון די שטים-פלעצער.

אין דעם וואהל-טאג האבען פלוצלינג ...אויסגעברעכען געמעהרליכע עפידעמיעס ...אין די אפאזיציע-שטעט און כדי צו „בע...שיצען" די פוירים פון דער אומגעגענע ...פון דער „פגאה", האט די רעגירונג ...ארומגערינגעלט די שטעט מיט מאלדאטען ...און זיי אהין גישט ארעינגעלאזט צו ...שטיען...

אין אנדערע ערטער זענען אנגעהענדט ...געווארען אנדערע מיטלען. די באנקען, ...אלס א כלל, בעלאנגען צו די אזוי גע...רופענע „ליבעראלען" די באנקירען האבען ...אין א סך ערטער געלאזט הייסען זייערע ...קרעדיטארען, אז אין פאל וועלן די אפא...זיציע וועט געווינען בי די וואהלען, ...וועלען די באנקען זיין געצוואונגען צו...ריקופען דעם קרעדיט און דאס האט ...מאר א סך פון זיי בערעט פולשטענדיג ...באנקראט.

אין אנדערע ערטער זענען בעגוצט ...געווארען נאך אנדערע מיטלען. די ...וואהל-אינספעקטארס, וואס זענען דורכ...אויס אנגעשטעלט. פון די „ליבעראלען", ...האבען אין מאנכע פלעצער אויסגעטונען, ...אז די אפאזיציע האט פטול געפאכט אלע ...זייערע שטים צוטלען. אין אנדערע ער...טער האט מען פשוט גישט געגעבען די ...שטים-קאסטענס, וואו די אפאזיציע האט ...ארינגעוואָרפען די צעטלען, אנשטאט זיי ...האט מען געגעבען אנדערע קאסטענס, ...וואס זענען אין מאראיס אנגעפיהלט גע...וואָרען מיט צעטלען צום גונסטען פון די ...אלע געשיכטעס וועגען „קאנסטי...טוציע" אין דער בראזיליאנישער ...בעפעלקערונג.

...ווייל די מיטלען וואס זענען דאן ...דיסקוטירט געווארען, איז געווען א פרע...גראם פון „מאניטען הידערשטאנד", וואס ...נעהמט אין זיך ארגין אזעלכע פונקטען, ...אז אלע מיטגלידער פון דער נאציאנאלער ...פוירים פארטי זעלען זיך אפזאגען צו ...אזעלען שטיערען און זעלען גישט ער...לויבען זייערע זיהן צו ערפיהלען זייער ...מיליטער מליכה.

דער בעשלוס פון די דעמאקראטען פון ...דער נאציאנאלער פוירים פארטי בע...הייזט קלאר צו וואס זי זיילען. זייער ...הויפט ציל-ברעט איז גישט קארל, נאר ...בראזיליאנו. וואס זי הילען איז גישט קיין ...גייעם קיסר, נאר פשוט הערען פון א ...דיקטאטור, וואס מלאנג רומענען שוין ...א סך יאהרען.

אויף וי הייב מען קען אויסטלען ...פון דערווייטענס איז די אפאזיציע גאנץ ...גלייכגילטיג צו דעם אדער יענעם פרינץ, ...צו דעם אדער יענעם רעגענט. אלץ וואס ...די אפאזיציע הייל אין א פארלאמענטא...רישע רעגירונג, מיט אנ'שהרליכען וואהל...פיטעם, וואס זאל מעגליך מאכען פאר ...איהר געהערט צו ווערען. אויב די אפא...זיציע איז געווען פערמישט אין דעם ...פרוב צוריקצוברענגען קארלין צום רו...מענישען טרון, איז דאס נאר געווען די ...אויסרעכנונג, אז קארל'ס קומען וועט ...מאכען א סוף צו דער הערשאפט פון דעם ...פערטאפטען בראזיליאנו-רעזשים.

די אלע געשיכטעס וועגען „קאנסטי...טוציע" אין בראזיליאנו. דער סאקס איז, ...אז עס איז נישט קיין שיעור אין קמץ ...פון צו די קונצען, וואס די בראזיליאנו ...נישין בעגוצט.

די מיהרער פון דער אפאזיציע, וו...פרעסידענט זשארגא, פ. מאניאר, פרע...פעסאר סאדנעארי און פ. ליפא זענען ...מענשען, וואס האבען בעקאמפט מיט מוט ...און ענטשלאסענהייט פאר דאס רעכט פון ...דער רומענישער מינאריטעט אין דער ...צייט וואס אונגארן האט בעהערשט אין ...פרענסילוואניען. דער סוף פון דער מלחמה ...האט געבראכט, וי זיי האבען דאן גע...גלויבט, א פערוויקליכונג פון זייער ...אידעאל — די פראגאיגונג פון אלע רו...מענער אין איין גרויסען קעניגרייך. זיי ...האבען גערעכענט, אז זיי וועלען קענען ...שפילען א בעדייטענדיג ראל אין דעם ...פערגרעסערטען רומעניען, אבער זיי ...האבען געמאכט דעם חשבון אהן דער ...בעל-הבית, אהן די בראזיליאנו.

די בראזיליאנו זענען געווען די אמת'ע ...בעל-הבתים פון קליין-רומעניען. א בראזי...ליאנו האט געבראכט דעם ערשטען ...קעניג קיין רומעניען, פערדינענדיג מיט ...איהם אין זיין קאריעטע און זיינע דאן ...איז יעדער קעניג געלעגען בי די בראזי...ליאנוס אין קעשענע.

דער פערשטארבענער בראזיליאנו האט ...געכגעגעבען די לאנד-רעפארם. וואן ער ...האלט זיך נישט געטון, וואלט ער גע...בראכט בעלשעוויזם. ער האט גאנץ גערן ...פערמיידט די מאיאנטקעס פון די אונגאנ...רישע פריצים און ער האט אפילו גישט ...געקענט בעשטעהן די מאדערונג פון די ...לאנד-הונגעריגע פוירים אין אלט-רו...מענען. ער איז אויך געווען געצוואונגען ...גאכצוגעבען א ברייטערע וואהל-פיטעם, ...אבער גלייכצייטיג האט ער עס געמאכט ...הערטלען דורך א מורא'דיגער וואהל-...קאמפאניע. די נאציאנאלע פוירים-...פארטי קומט געגען אז

לאדזער כראניק.

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1907

דאס פאליציאיש-מיליטערישע בירו פון פאניסטראם מאכט בעקאנט, אז הייגט, מיטוואך דארפן זיך שטעלן צו דער רעגיסטראציע אין לעקאל אויף פרעאגוסט 10. די געבוירענע אין 1907, וואס וואוינען אויפן שטח פון 11. פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען פון R ביז Z, ווי אויך די, וואס וואוינען אויפן שטח פון 12. קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען פון N ביז Z און די, וואס וואוינען אויפן שטח פון 13. קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען פון A ביז K.

אזי גישט צושטעלען זיך אזוי אזוי א נאהרונגס מאטיו אין ריכטיגען טערמין דראגט א שטראף פון 500 זל. אדער 6 האכען ארעסט אדער אויך בעדערלי שטראפען צוזאמען.

דאנערש־אָאג — אַ שטאם־ראם־דיצונג.

(—) די 5. וויצאג פון שטאם־ראם האט פארקומען אנשרשטאג דעם 15. פעברואר 7½. אויף דער טאג־אָרדנונג שטעהט די פראגע וועגען וואהלען פון טאגלערער און שטעלפערטרעטער פון די קרייז־וואהל קאמיטעטס אין אנטוואורט אויף קאמיטעטס און 1 מיטגליד אין זיין שטעלפערטרעטער און פאוואלטונגס שיל־ראט.

אויף דער וויצאג וועט אויך אנגענומען א בעריכט פון די בודזשעט־קאמיסיע.

וואס וועט זיין מיט די טאבאק־קאנצעסיעס?

(ב) דעם 31. דעצעמבער שר.צט זוך דער מערסון פון ליסוודירונג די טאבאק־הגרם נעשעפטן פון די, מיט וועלכע עס זענען צוגעבונען געווארען די קאנצעסיעס. דער דעפאלטסען־פאר אין בעמיהס זוך בעי פינאנציאלמגזם מעריזם וועגען אפלאנען די ליסוודירונג פון די דאזיגע קאנצעסיעס. די שטעלונג פון דער אויפזיכטס־מעלב איז בזו אויצט נישט אויפגעקלערט, מחמת די מאנאפאל־מאטעס דיסקוסיע איז נעשען ווייטערדיגען אפשטאנד פון וואטע מאטעס־הגרמאוניקעס.

דער היינטיגער רעפעראט פון פרוי בעלא פעווזנער פון אמעריקא.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, פאנט פאר היינט 8.30 אויפן די פייער־לינקע שרעפטנג פון פלאב פאר די מיט־גלידער פון פרויען־פערבאנד צום אנטערשטיצען יידישע פרויען־ארבייט אין ארץ ישראל (ו.י.ו.א.) און לאנד אויף קאשטשטשקי 21. אויף דער פייע־רונג וועט פרוי בעלא פעווזנער, די בע־קאנטע ציוניסטישע שרעדנ און אסע־ריקא, האלטען א רעפעראט אויף ד. מ.: „די פרוי אלס שפשרין און צער־שטערער פון דער מגשחתיט".

די אינטלעקטגאם־רעדנ וועט האלטען פרוי ד"ר לעווינטע פון וואַרשא, וועלכע וועט אויך זיין אנוועזנד.

מארגען געהט אריין אין קראפט דאס צעכען־געזעץ.

ביז ס'ווערען געשאפען ווערען די האנדווערקער־מאמערן וועט ארויסגעבען רייטסיטס־ציינגישען דער מאניסטראם.

(נ) אין שיכות טופ'ן געלען־קשוע וואס וועט מארגען ארבן און קראפט, וועלען דאס אנוגנר און די לאנדשר ירישע האנדווערקער • פארוואנען פאר אנדאס וועלען די רעגיסטראציעס פון די ירדישע בעלי־מלאכות און אנדער שטאט. נישט רעגיסטרירטע האנדווער־קער וועלען הקאנען אויפגעטיסען בעם ארבעטען „רייטסיטס • צייגנישן" אויף אן פונדען האנדווערקער־אנדרשטע מען.

אין אפריל 1928 וועלען פארשיען די הענדלען צו די האנדווערקער • קאנ־מערן בעי די בעזונדערע וואוינאדרעס • וועט ישרע האנדווערקער • פארבעטען אין אנדאס וועט צי־מעלט ווערען אויף וואהל־ערגעבע ירדע 400 האנדווערקער וועלען קאנען שטיען און דער „קאמער" אויפ צו דעקלאראנ. וואס וועט געשעהלט ווערען אויפ'ן יסוד פון כערהנזמס־וואהלען. וועלען אלע עקזעמפלערע פאלען צוזאמען ווערען ריג פאסטשטעלען די יידישע ארבעטער, וואס הבען זיך דערקלערט אין 5 גרופען, פון וועלכע ירדע גרופע וועט ארויסגעבען אלע אנדערע קרובהשע ארבעטשס.

„רייטסיטס • צייגנישען" אויף צו קענען הקאלטען נישטלען און לערן־יונ־לער, וועלען ארויסגעבען די האנדווער־קער־לאבערן. האנדווערקער, וואס וועלען דערלאנגען ארויסגעבען אויפגעלט רייטסיטס צייגנישען, וועלען שטאנדערט ווערען דירך די לעהרער פון די האנדווער־קעלען און דער אנטוועטרעטס פון די דעלעגאציעס, וואס זענען געווערלט אין האנדווערקער־קאמער.

די ישראלדיגע צייגנישען אויף צו קענען אונגעשטערט ארבעטען, וואס „רייטסיטס פאר אינדוסטריע • עניגים" בעם מאניסטראם.

דער צענטראלער ירישער האנדווער־קער־פערבאנד (פאלגרעזאנט 4) ווילנע־ריג פאסטשטעלען די צוהל ירישע האנדווערקער, וואס הבען זיך דערקלערט אין מיר, די צוהל ירישע אין לאדזער ווערען געשאפען ווערען אין אנדאס אין אנדערע שטעדטלעך, אין אנדערע אין אנדערע אין אנדערע

די חגאות דערנעהנטערן זיך

און די סוחרים ווייסען נאך אלץ נישט צי זיי וועלען מעגען אפען האלטען לענגער זייערע געוועלבער.

די נעכטיגע מאנפערענץ אין מאגיסטראט האט נישט אנגענומען סיין ענדגילטיגען בעשלוס.

(נ) געלטען אונער אין אין מאגיסטראט פארגעקומען א זיצונג פון פארשטעהער פון יהדישע אין קריסטלוכע סוחרים-פארשאונגען, פערטרעטער פון די יהדישע און קריסטלוכע האנדלס-אנגעשטעלטע און רעפרעזענטאנטען פון שטאט-ראט. די זיצונג איז געווען אויסגעשטעלט דער פראגע וועגען פערלענגערן די האנדלס-עפענונג אין די לאדען אין דער וואך פאר די חגאות. די פארשטעהער פון די סוחרים האבען אנגעזוכט אויף דער גלייכונג צו פערלענגערן די האנדלס-עפענונג, אבער דער שטאט-ראט אין דער וואך פאר די חגאות. די סוחרים האבען אנגעזוכט אויף דער גלייכונג צו פערלענגערן די האנדלס-עפענונג, אבער דער שטאט-ראט האט בשותפות מיט די פארשטעהער פון די סוחרים. אגב — האבען זיי ערקלערט — טאר דער פאל אין לאדען נישט זיין א פרעצעדענט אויף פאר שוועלען דעם 8-שעה'דיגען ארבעטס-טאג אין די האנדלס- און די האנדלס-אנגעשטעלטע האבען בשותפות מיט די אינטערעסען פון די סוחרים. די האנדלס-אנגעשטעלטע ווערען שטארק געגארט פון די סוחרים. אגב — האבען זיי ערקלערט — טאר דער פאל אין לאדען נישט זיין א פרעצעדענט אויף פאר שוועלען דעם 8-שעה'דיגען ארבעטס-טאג אין די האנדלס- און די האנדלס-אנגעשטעלטע האבען בשותפות מיט די אינטערעסען פון די סוחרים. דער אינטערעס פון די סוחרים ווייסט זיך אויס אין דער גלייכונג צו זיין אויפריכטיגע פארלאנגען אין דער פראגע וועגען פערלענגערן די האנדלס-עפענונג אין די לאדען אין דער וואך פאר די חגאות. די פארשטעהער פון די סוחרים האבען אנגעזוכט אויף דער גלייכונג צו פערלענגערן די האנדלס-עפענונג, ווייל

Lodzer Tageblat № 286 לאדזער טאגעבלאט

ארום דער קהלה.

מיט מזל פערענדיגט די ליציטאציע אין קהלה-בנין.— דעלעגאציע אין דער אוריסאן-הזכרה.—וויזים פון פרע-זידענט און וויצע-פרעזידענטען.

(ג) ערשט געלטען, דונסטאג, האט זיך פערשאריגט די ליציטאציע פון די חפצים אין קהלס בנין (פרעזידיום לעמאס) אויף שטיקעווטש נאס 26. עס איז אנגעלעגט געווארען העכער 40 מיליאן זל. דערפון, ווען דער מאגיסטראט ארא ארגאנעמען ירושה-שטייער פון העכער 30 מיליאן זל. אין דעם אופן בערעכנפליכטעם געלד ווערט די סכומה תאמען א חלק און דער חלק פון 87½ פרעצענט.

פערטשאדעס געווארען א גאנצע פאמיליע.

(ג) אויף שו. יערושי גאס 20, האט די פערזשקע פון הויז, די 45-יעהריגע ב. ביעציקאווא אנגעהיצט דאס אויזרנע אינוועלע מארץ שלאפען בעהן און איז מערגעסען צוצומאכען און האט זיך ווקלעגט שלאפען.

שעה בעגאכט בעת דער מאן איז אהיימגעקומען פון גאכט-דיזשור האט ער געמערקט, אז דאס הייב מיט זמנע דרמ ווגדער זענען אלע פערשאדעס געווארען פון די קויהלען.

ער האט תיכף ארויסגערופען מעגע-שעוויץ, וואס האט בעהיזען די פערשאד-דעסטע אזריקצערעגען צום בעזואוסטען.

— א צוטיער פאל פון פערשאדען זיך האט פאסירט אויף פערזשעשנע 19. דער יודישער שנדער שלמה גראנאס האט זיך פערשאדעט מיט'ן רויך טיג'ס פרעס-אייזען. פאגאמאוויץ האט איהם ערטעלט הילף.

(ג) מצד דער קרקה וועגען צו דער המגמגער טרויער-פייערונג פון אנבעד-פוהרען די ביומער פון יוסף ארונסאן ז"ל קען ארץ ישראל, דעלעגירט געווארען די פרעסס נוכטאן און קערעל.

(ג) אין דער קהלה ווערט חשבון פון ווערט די וחוזטאציע פון פרשוחעטס דשעטשעניא און ביודרע חוצע-פרעזידיום.

—o—

ריינהארדט און זיין כשוף.

(ענדע פון זייט 3).

אי-פגעזיהרט פון ערזרעלמאר, וואס האט פערשטאנען, צו ישרע לעכסט אוז כאנוס, נשמה, אין צו די קיכסט פון מעשאמער אז — פערשטעל'ן דעם צו שליער, שאפען פאר אחם אנ'אולהיע.

אחם פאר אנ'אוחטר דאס אז געהן! אלמאן האט אמעשער געזאגט שוץ דרבכבם פון פארצען, צוש פאנ-טאזיע-ר-רשטם, צוש פרגנטם, גרעציע און הגאנטרגקם, הד און יענעם שפיל, מאנדערבארען לבם-עפעלמען, ש רעפגיריש אונטמגרגם. אין ליריע חאטאר אין אגענר. יחב אח נשוען שלעסנארגר מאמם, דעם פרוטסטר אומפאלשער, חאם דאס זיך גערחמ פאר ש זיגער און אח נעפאנגען נשחמ פון ש דחמחרדט'ן. אח חאם נחה נושם נעפאכם דעם קם דעשש, זחן נושם פאלגען אח נשוען אויסשפרען אח נשוען אויסשרלש חמע כשוחגען — מפיריגע, אחא נחאלשמע, אחר אח אח אח אח זיך אח אח אח אח